

Pamatnostādnes par līguma robežām

Ievads

- 1.1. Saskaņā ar 2010.gada 24.novembra Regulas (ES) Nr. 1094/2010 (turpmāk tekstā - EAAPI Regula) 16.pantu¹ EAAPI izdod Pamatnostādnes, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/138/EK (2009.gada 25.novembris) par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapirošināšanas jomā (Maksātspēja II)² un jo īpaši 76.panta 1.punktu un 78.pantu, un Īstenošanas pasākumu 17. un 18.pantu³.
- 1.2. Šīs pamatnostādnes ir adresētas uzraudzības iestādēm saskaņā ar "Maksātspēja II" direktīvu.
- 1.3. Pamatnostādnes attiecas uz apdrošināšanas un pārapirošināšanas uzņēmumiem un veicina konsekventu apdrošināšanas vai pārapirošināšanas līguma robežu piemērošanu ar mērķi noteikt robežas starp esošo un nākotnes uzņēmējdarbību. Šīs pamatnostādnes sniedz norādījumus, nosakot kādas apdrošināšanas vai pārapirošināšanas saistības rodas attiecībā uz turpmākajām prēmijām saistībā ar līgumu saskaņā ar Īstenošanas pasākumu 17. un 18.pantu.
- 1.4. Šo pamatnostādņu izpratnē, jēdziens "vadības iestādes" nozīmē iekšējas struktūrvienības, kas izveidotas ar mērķi pārvaldīt apdrošināšanas vai pārapirošināšanas uzņēmumu un kuras tā rezultātā nedrīkst tikt uzskatītas par trešo personu gadījumā, ja tās pauž lēmumu vai atzinumu par to, kā īstenot tiesības izbeigt līgumu, atteikt prēmijas, kas maksājamas saskaņā ar līgumu, vai grozīt prēmijas vai atlīdzības, kas maksājamas saskaņā ar līgumu.
- 1.5. Ja termini šajās pamatnostādņēs nav definēti, tad tiem ir ievadā minētajos tiesību aktos definētā nozīme.
- 1.6. Pamatnostādnes tiek piemērotas no 2015. gada 1. aprīļa.

1. pamatnostādne. Konsekventa principu piemērošana

- 1.7. Apdrošināšanas un pārapirošināšanas uzņēmumiem jānodrošina, lai visiem apdrošināšanas un pārapirošināšanas līgumiem, jo īpaši laika gaitā, tiktu konsekventi piemēroti līgumu robežu noteikšanas principi.

2. pamatnostādne. Vienpusējas tiesības

- 1.8. Apdrošināšanas un pārapirošināšanas uzņēmumiem ir jāapsver tiesības vienpusēji izbeigt, atteikt vai grozīt prēmijas vai atlīdzības, kas maksājamas saskaņā ar apdrošināšanas vai pārapirošināšanas līgumu, ja ne apdrošinājuma ņēmējs, nedz kāda trešā puse nevar ierobežot šo tiesību īstenošanu. Šo pamatnostādņu izpratnē trešās puses neietver uzraudzības iestādes un apdrošināšanas un pārapirošināšanas uzņēmumu pārvaldības iestādes.

¹ OV L 331, 15.12.2010., 48.–83. lpp.

² OV L 335, 17.12.2009., 1.–155. lpp

³ OV L 12, 17.01.2015., 1.–797. lpp.

1.9. Jo īpaši:

- a) Lai prēmiju un atlīdzību grozījumi stātos spēkā, apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas uzņēmumam ir nepieciešams saņemt ārējo novērtējumu saskaņā ar likumu vai cita ar apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas līgumu nesaistīta līguma noteikumiem, šādas prasības pastāvēšanai ir jāierobežo uzņēmuma vienpusējās tiesības tikai tad, ja novērtējums dod apdrošinājuma ņēmējam vai kādai trešajai pusei tiesības iejaukties šo tiesību izmantošanā.
- b) Uzņēmumiem nav jāuzskata reputācijas risks vai konkurences spiediens par vienpusēju tiesību ierobežojumiem.
- c) Uzņēmumiem ir jāņem vērā tas, ka valsts likumdošana ierobežo to vienpusējās tiesības tikai tad, ja šie likumi ierobežo vai dod apdrošinājuma ņēmējam vai kādai trešajai pusei tiesības ierobežot šo tiesību īstenošanu.
- d) Uzņēmumiem nav jāņem vērā tiesības vienpusēji grozīt prēmijas vai atlīdzības, kas maksājamas saskaņā ar līgumu, ja maksājamās prēmijas vai atlīdzības ir atkarīgas tikai no apdrošinājuma ņēmēja vai atlīdzības saņēmēja lēmumiem.
- e) Uzņēmumiem nav jāņem vērā tiesības vienpusēji izbeigt līgumu vai atteikt prēmijas, kas maksājamas saskaņā ar līgumu, ja šo tiesību izmantošana, kā tas ir noteikts līguma noteikumos, ir atkarīga no pretenziju gadījuma rašanās.

3. pamatnostādne. Spēja piespiest

1.10. Apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas uzņēmumiem ir jāatzīst sava spēja piespiest apdrošinājuma ņēmējam maksāt prēmiju tikai tad, ja apdrošinājuma ņēmēja maksājums ir juridiski izpildāms.

4. pamatnostādne. Pilns riska atspoguļojums

1.11. Nosakot to, vai prēmijas pilnībā atspoguļo apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas saistību portfelī iekļautos riskus, apdrošināšanas un pārapdrošināšanas uzņēmumiem ir jānovērtē, vai brīdī, kad prēmijas vai atlīdzības var tikt grozītas, uzņēmumam jebkādos apstākļos ir tiesības grozīt prēmijas vai atlīdzības tā, lai plānotā turpmāko prēmiju pašreizējā vērtība pārsniedz turpmāko atlīdzību un izdevumu, kas maksājami saskaņā ar portfeli, plānoto pašreizējo vērtību.

1.12. Lai novērtētu, vai prēmijas pilnībā atspoguļo apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas saistību portfelī ietvertos riskus saskaņā ar Īstenošanas pasākumu 18. panta 3. un 7. punktu, apdrošināšanas un pārapdrošināšanas uzņēmumiem jānodrošina, lai šis portfelis ietver saistības, attiecībā uz kurām apdrošināšanas un pārapdrošināšanas uzņēmums var grozīt prēmijas un atlīdzības līdzīgos apstākļos un ar līdzīgām sekām.

1.13. Apdrošināšanas un pārapdrošināšanas uzņēmumiem ir jāņem vērā jebkuru apdrošinātās personas būtisko īpašību individuālo novērtējumu, kas ļauj uzņēmumam apkopot pietiekamu informāciju, lai gūtu attiecīgu izpratni par riskiem, kas saistīti ar apdrošināto personu. Gadījumā, ja līgumi attiecas uz mirstības riskiem vai veselības riskiem, kas ir līdzīgi dzīvības apdrošināšanas

metodēm, tad individuālais riska novērtējums var būt apdrošinātās personas pašnovērtējums vai var ietvert medicīnisko pārbaudi vai apsekojumu.

5. pamatnostādne. Līguma nenodalīšana

- 1.14. Apdrošināšanas un pārapirošināšanas uzņēmumiem ir jānovērtē, vai atzīšanas dienā ir iespējams nenodalīt līgumu, un katrā validācijas dienā ir jāapsver, vai nav bijušas kādas izmaiņas, kas varētu ietekmēt iepriekšējo novērtējumu.
- 1.15. Apdrošināšanas un pārapirošināšanas uzņēmumiem ir jānosaka, vai ir iespējams nenodalīt līgumu, izvērtējot to, vai divas vai vairākas līguma daļas ir skaidri identificējamās, un attiecībā uz kuru ir iespējams noteikt dažādus saistību un prēmiju kopumus, kas attiecināmi uz katru daļu.
- 1.16. Gadījumā, ja iespēja vai garantija attiecas uz vairāk nekā vienu līguma daļu, apdrošināšanas un pārapirošināšanas uzņēmumiem ir jānosaka, vai to ir iespējams nenodalīt vai arī tā būtu attiecināma uz attiecīgo līguma daļu.
- 1.17. Ja saskaņā ar "Maksātspēja II" direktīvu līgums ir uzskatāms par apdrošināšanas līgumu, apdrošināšanas un pārapirošināšanas uzņēmumiem jāprojām ir jāņem vērā visas līguma nenodalītās daļas, lai tas atbilstu apdrošināšanas vai pārapirošināšanas saistībām.

6. pamatnostādne. Līguma saskatāmās ietekmes uz ekonomiku identificēšana

- 1.18. Nosakot to, vai līguma apdrošināšanas gadījuma vai finanšu garantijas apdrošināšanas segumam nav saskatāma ietekme uz ekonomiku, apdrošināšanas un pārapirošināšanas uzņēmumiem ir jāņem vērā visas iespējamās nākotnes naudas plūsmas, kas var rasties saistībā ar šo līgumu.
- 1.19. Apdrošināšanas un pārapirošināšanas uzņēmumiem būtu jāuzskata atlīdzības finanšu garantiju kā līguma saskatāmu ietekmi uz ekonomiku tikai tad, ja finanšu garantija ir saistīta ar turpmāko prēmiju izmaksu un nodrošina apdrošinājuma ņēmējam saskatāmas komerciāla rakstura finanšu priekšrocības.
- 1.20. Apdrošināšanas un pārapirošināšanas uzņēmumiem ir jāuzskata konkrēta nedroša gadījuma segums, kas nelabvēlīgi ietekmē apdrošināto personu, par saskatāmu līguma ietekmi uz ekonomiku, ja segums nodrošina saskatāmu finanšu priekšrocību atlīdzības saņēmējam.

7. pamatnostādne. Saistību aprēķins

- 1.21. Ja sīkāka līguma informācija vai līgumā paredzēto saistību pilns apmērs līguma atzīšanas laikā nav uzņēmumam pieejams, tad apdrošināšanas vai pārapirošināšanas uzņēmumiem, izmantojot visu pieejamo informāciju, ir jāaprēķina līgumu robežas tādā veidā, kas ir saskaņā ar šajās pamatnostādnēs noteiktajiem principiem.
- 1.22. Uzņēmumiem ir jāpārskata šis aprēķinātais novērtējums tiklīdz ir pieejama detalizētāka informācija.

8. pamatnostādne. Pārapirošināšanas līgumi

1.23. Apdrošināšanas un pārapirošināšanas uzņēmumiem saviem apstiprinātajiem pārapirošināšanas līgumiem ir jāpiemēro Īstenošanas noteikumu 18.panta noteikumi neatkarīgi no pamatā esošo apdrošināšanas vai pārapirošināšanas līgumu robežām, uz kuriem tie attiecas.

Atbilstība un ziņojumu sniegšanas noteikumi

1.24. Šajā dokumentā ir ietvertas pamatnostādnes, kas izdotas saskaņā ar EAAPI regulas 16. pantu. Saskaņā ar EAAPI regulas 16. panta 3.punktu kompetentajām iestādēm un finanšu iestādēm jācenšas nodrošināt atbilstību pamatnostādnēm un ieteikumiem.

1.25. Kompetentajām iestādēm, kuras nodrošina atbilstību vai gatavojas nodrošināt atbilstību šīm pamatnostādnēm, atbilstošā veidā jāietver tās savā tiesiskajā regulējumā vai uzraudzības sistēmā.

1.26. Kompetentās iestādes divu mēnešu laikā pēc tulkoto versiju izdošanas apstiprina EAAPI, ka tās nodrošina atbilstību vai gatavojas nodrošināt atbilstību šīm pamatnostādnēm, minot neatbilstības iemeslus.

1.27. Ja līdz minētajam termiņam atbilde nav saņemta, tiks uzskatīts, ka kompetentā iestāde nenodrošina atbilstību ziņošanas noteikumiem un par to attiecīgi tiks ziņots.

Nobeiguma noteikums par pārskatiem

1.28. Šīs pamatnostādnes pārskata EAAPI.